

Školní vzdělávací program

Dětského diagnostického ústavu Bohumín –
odloučeného pracoviště Hájkova 165/8
v Ostravě – Přívoze

pro zájmové vzdělávání dětí

1. 9. 2019

Obsah

1. IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE	2
1.1 Charakteristika zařízení	3
2. CHARAKTERISTIKA ŠKOLNÍHO VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU	4
2.1 Pojetí výchovně vzdělávací práce	4
2.2 Principy výchovně vzdělávacího procesu	4
2.3 Zásady výchovného vzdělávání.....	5
2.4 Základní oblasti školního vzdělávacího procesu.....	5
2.5 Rozvoj klíčových kompetencí.....	8
2.6 Průřezová témata	9
2.7 Organizace výchovy a vzdělávání v mimoškolních činnostech.....	12
2.8 Systém hodnocení dětí	12
2.8.1 Denní hodnocení dětí.....	12
3. CÍLE VÝCHOVNÉHO VZDĚLÁVÁNÍ.....	13
4. DÉLKA A ČASOVÝ PLÁN VZDĚLÁVÁNÍ.....	16
5. FORMY VZDĚLÁVÁNÍ	16
6. OBSAH VZDĚLÁVÁNÍ	18
7. PODMÍNKY PRO VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ SE SPECIÁLNÍMI VZDĚLÁVACÍMI POTŘEBAMI ...	19
8. PODMÍNKY PŘIJÍMÁNÍ DĚTÍ, PRŮBĚHU A UKONČOVÁNÍ VZDĚLÁVÁNÍ.....	20
9. MATERIÁLNÍ PODMÍNKY	21
10. PERSONÁLNÍ PODMÍNKY	22
11. EKONOMICKÉ PODMÍNKY	22
12. PODMÍNKY BEZPEČNOSTI PRÁCE A OCHRANY ZDRAVÍ	23
13. ZVEŘEJNĚNÍ ŠKOLNÍHO VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU	26
LEGISLATIVA	26
14. PŘÍLOHY.....	27

1. IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE

Název organizace: Dětský diagnostický ústav, základní škola a školní jídelna
Sídlo organizace: Bohumín-Šunychl 463, Bohumín 735 81
Právní forma: Příspěvková organizace, právní subjekt IČ: **62331264**
Ředitel: Mgr. Patrik Ohnheiser
Telefon: 596 013 711
E-mail: posta@ddu.cz
Web: www.ddu.cz
ID datové schránky: ef4tvf2
Adresa odl. pracoviště: Hájkova 165/8, 702 00 Ostrava - Přívoz
Vedoucí odl. Pracoviště: Mgr. Martin Ryba

Zřizovatel
Ministerstvo školství mládeže a tělovýchovy,
Karmelitská 7, 118 12, Praha 1

Platnost dokumentu: 1. 9. 2019

Mgr. Patrik Ohnheiser
ředitel DDÚ Bohumín

1.1 Charakteristika zařízení

Dětský diagnostický ústav je zařízení, které přijímá děti a poskytuje péči dětem, jinak poskytovanou osobami odpovědnými za výchovu, dětem s nařízenou ústavní výchovou, uloženou ochrannou výchovou, nebo u nichž bylo nařízeno předběžné opatření (dle ustanovení § 2, odstavců 2, 3 a 4 zákona č. 109/2002 Sb., ve znění pozdějších předpisů). Diagnostický ústav poskytuje komplexní péči 34 dětem do ukončení povinné školní docházky. Hlavní úkoly podle § 5 zákona č. 109/2002 Sb., ve znění pozdějších předpisů, které DDÚ plní na základě potřeb dětí jsou:

1. **diagnostické** – vyšetření úrovně dítěte formou pedagogických a psychologických činností
2. **vzdělávací** – zjišťování úrovně dosažených znalostí a dovedností, stanovení a realizace specifických vzdělávacích potřeb v zájmu rozvoje osobnosti dítěte (přiměřeně jeho věku, individuálním předpokladům a možnostem)
3. **terapeutické** – které prostřednictvím pedagogických a psychologických činností směřují k nápravě poruch v sociálních vztazích a v chování dítěte
4. **výchovné a sociální** - vztahující se k osobnosti dítěte, k jeho rodinné situaci a nezbytné sociálně-právní ochraně dětí; podle potřeby zprostředkovává zdravotní vyšetření dítěte
5. **organizační** – spočívající v umísťování dětí do zařízení v územním obvodu diagnostického ústavu vymezeném ministerstvem, popřípadě i mimo územní obvod; spolupracuje s orgánem sociálně-právní ochrany dětí při přípravě jeho návrhu na nařízení předběžného opatření, které bude vykonáváno v diagnostickém ústavu nebo na návrh diagnostického ústavu v jiném zařízení
6. **koordinační** – směřující k prohloubení a sjednocení odborných postupů ostatních zařízení v rámci územního obvodu diagnostického ústavu, k ověřování jejich účelnosti a ke sjednocení součinnosti s orgány státní správy a dalšími osobami, zabývajícími se péčí o děti

Na základě výsledků diagnostických, vzdělávacích, terapeutických, výchovných a sociálních činností, které jsou součástí komplexního vyšetření, zpracovává DDÚ komplexní diagnostickou zprávu s návrhem specifických výchovných a vzdělávacích potřeb stanovených v zájmu rozvoje osobnosti. V závislosti na výsledku tohoto komplexního vyšetření, zdravotního stavu a volné kapacity podává návrh na umístění dětí do dětských domovů, dětských domovů se školou nebo výchovných ústavů, popřípadě zpět do rodiny.

Součástí DDÚ je i detašované pracoviště v Ostravě – Přívoze, jež je ojedinělým typem školského zařízení s léčebně výchovným režimem. V rámci Moravskoslezského kraje poskytuje dlouhodobější, komplexní výchovně vzdělávací péči této cílové skupině dětí, které jsou jinak

běžně umísťovány do psychiatrických léčeb. V souladu s novelizovaným zákonem č. 109/2002 Sb., o výkonu ústavní výchovy nebo ochranné výchovy ve školských zařízeních a o preventivně výchovné péči ve školských zařízeních ve znění pozdějších předpisů, byla dle § 9 odloučenému pracovišti udělena výjimka v ustavení dvou výchovných skupin pro účely péče o děti, jimž je nutné zajistit dokončení studia, poskytování psychologických a speciálně pedagogických služeb nebo jsou známy jiné okolnosti, pro něž není děti vhodné přemístit.

2. CHARAKTERISTIKA ŠKOLNÍHO VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU (DÁLE JEN ŠVP)

2.1 Pojetí výchovně vzdělávací práce

Vzdělávací program pro výchovu je závazný, přesto umožňuje vychovatelům kreativitu a dostatečnou volnost při jeho realizaci. Je založen na celkovém rozvoji osobnosti každého dítěte.

Pedagogové upřednostňují ve své práci individuální přístup, vzájemnou spolupráci, pomoc a podporu. Zaměřují se na využívání nových terapeuticko – formativních přístupů, které umožňují dosažení přiměřených cílů.

Cílem výchovně vzdělávací práce v Dětském diagnostickém ústavu je, jak vyplývá z úkolů podle § 5 zákona č. 109/2002 Sb., ve znění pozdějších předpisů, diagnostika dítěte a současně rozvoj všech složek osobnosti dítěte. A to v návaznosti na jeho individuální schopnosti a potřeby. Důležitá je rovněž podpora vzdělávacího působení školy, ale i uspokojování potřeb v oblasti rekreace a zábavy či rozvíjení sociálních a pracovních dovedností. Základem je tedy rozvíjet osobnost a individualitu dítěte s cílem vychovat z něj odpovědného občana demokratické společnosti.

Roční výchovně vzdělávací plán akcí dle ŠVP je dále rozpracováván do měsíčních plánů, s nimiž jsou každý měsíc pedagogičtí pracovníci seznámeni na pravidelných poradách. Každý vychovatel v týdenním plánu zveřejňuje přehledně plánované, pravidelné i jednorázové činnosti – v návaznosti na aktuální potřeby dětí a stanovené kompetence v rámci ŠVP. Na koordinaci výchovných činností se podílí a jejich plnění kontroluje vedoucí vychovatel.

Cílem výchovně vzdělávacích činností je vytvoření co nejstabilnějšího prostředí, které dětem umožňuje uspokojování základních materiálních, citových i speciálních potřeb a které zajišťuje rozvíjení vědomostí, dovedností a návyků s přihlédnutím k zájmům a individualitě každého dítěte.

Ve spolupráci s odbornými pracovníky DDÚ je rovněž poskytována odborná pomoc rodinám dětí formou rodinného poradenství, popř. terapie.

2.2 Principy výchovně vzdělávacího procesu

- uplatňování rovného přístupu každého přijatého dítěte k zájmovému vzdělávání bez jakékoli diskriminace z důvodu rasy, barvy pleti, pohlaví, jazyka, víry a náboženství, národnosti, etnického nebo sociálního původu, majetku, rodu a zdravotního stavu nebo jiného postavení
- zohledňování vzdělávacích potřeb jednotlivých dětí

- rozvoj osobnosti dítěte tak, aby byl vybaven poznávacími a sociálními způsobilostmi, mravními a duchovními hodnotami pro osobní a občanský život, výkon povolání nebo pracovní činnosti, získávání informací a učení se v průběhu celého života
- pochopení a uplatňování zásad demokracie a právního státu, základních lidských práv a svobod spolu s odpovědností a smyslem pro sociální soudržnost
- pochopení a uplatňování principu rovnosti žen a mužů ve společnosti
- utváření vědomí národní a státní příslušnosti a respektu k etnické, národnostní, kulturní, jazykové a náboženské identitě každého
- poznání světových a evropských kulturních hodnot a tradic, pochopení a osvojení zásad a pravidel vycházejících z evropské integrace jako základu pro soužití v národním a mezinárodním měřítku
- získání a uplatňování znalostí o životním prostředí a jeho ochraně vycházející ze zásad trvale udržitelného rozvoje a o bezpečnosti a ochraně zdraví

2.3 Zásady výchovného vzdělávání

Výchovně vzdělávací proces v oblasti mimoškolních činností je založen na zásadách

- rovného přístupu - respektování autentické osobnosti dítěte
- individuálního přístupu
- zohledňování specifických výchovně vzdělávacích potřeb dětí
- budování vzájemné důvěry, úcty, respektu a důstojnosti všech účastníků
- spolupráce, trpělivá podpora a pomoc
- budování důvěry a vzájemného vztahu
- převaha pozitivních stimulů
- poskytnutí korektivní, pozitivní zkušenosti
- zprostředkování nových zážitků a podnětů
- stručná, pevná a jasná pravidla

2.4 Základní oblasti Školního vzdělávacího programu

Orientace na přítomnost a budoucnost

Ve výchově, poradenství případně v terapii je samozřejmě nutné zabývat se i minulostí dítěte, pomoci mu přijmout ji a vyrovnat se s ní, ale důraz musí být na přítomnost, život zde a nyní v konkrétních situacích sociální reality a na budoucnost, neboť tu – na rozdíl od minulosti – můžeme aktivně ovlivňovat a spoluvytvářet.

Orientace na řešení i proces

V každodenních reálných a přirozených aktivitách důsledně sledovat jak krátkodobé instrumentální cíle, tak dlouhodobé záměry (hodnotová orientace, formování postojů, schopnost sebereflexe, sociální citění, pozitivní sebeobraz apod.).

Pozitivní přístup

Je lepší věnovat pozornost tomu, co funguje, co je výjimkou z případného problémového chování nebo problémové situace, než zaměřovat pozornost k tomu co je špatné, nefunguje, je konotováno znaménkem - . Tomuto přístupu je vlastní, místo negativní kritiky, spíše časté oceňování a podpora a to kdykoliv je to na místě a reálně možné. Takový přístup zároveň eliminuje většinu komunikačních bariér, které si někdy vychovatelé v interakci s dětmi sami vytváří. Podpora individuálních zájmů a rozvoj nadání u disponovaných, ale i nedisponovaných dětí je samozřejmostí.

Sociální učení

V širokém spektru každodenních aktivit se vytváří prostor k aktivnímu sociálnímu učení, při kterém jsou zúčastnění přirozeně konfrontováni s důsledky svého chování. Nejde o jednoduché behaviorální ovlivňování bez náhledu a účasti dětí, ale o postupné přebírání odpovědnosti za všechno, co v rámci svých možností mohou zvolit (existence alternativ je stěžejní podmínkou pro procesy rozhodování, volby a přijímání odpovědnosti za důsledky rozhodnutí) a ovlivnit a to s ohledem na ostatní, jejich potřeby, práva apod.

Tomuto přístupu je vlastní propracovaný, úsporný a reálný systém pravidel, z nichž některá jsou formulována institucionálně a jiná děti spoluvytvářejí včetně kontroly jejich dodržování a vyhodnocování.

Individuální přístup se sociálním kontextem

Výrazem individuálního přístupu ke každému dítěti je respekt k individuálním zvláštěm, danostem, jinakosti. V praxi to znamená respektování jedinečnosti a neopakovatelnosti každého životního příběhu, toleranci k jinak často nepříjemně vnímaným specifikům osobnosti dítěte, jeho projevům chování apod. Vycházíme totiž z předpokladu, že každý dělá aktuálně to nejlepší, co může a dovede, že jeho současné chování plní nějaký účel, má pro svého nositele smysl a má-li ho změnit, musí nejprve pro potenciální nové chování objevit smysl a účel jiný.

Základní oblasti výchovné činnosti ŠVP vycházejí z bazálních potřeb umístěných dětí. Mezi základní oblasti patří:

- **Vztah k lidem** – postavení v kolektivu, vztah k vrstevníkům, k opačnému pohlaví, k dospělým, autoritám, sociální zdatnost atd. s cílem nácviku komunikačních dovedností;
- **Sebeobslužné činnosti** – péče o tělo (hygienické návyky, zdravý životní styl, osobní hygiena, oblékání a péče o oblečení a obuv), nakupování, úklid a péče o osobní věci, úklid a údržba domácnosti, základní domácí práce, doprava a cestování;
- **Vztah k režimovým a terapeutickým prvkům** – práce, úklid, terapie, sport, tvořivé aktivity, vytváření odpovědnosti za vlastní prožívání a chování, vytváření odpovědnosti za

vlastní pracovní výkony, získávání a rozvíjení nových schopností, dovedností a návyků, vedení ke schopnosti vlastního náhledu, vedení ke spolupráci a kooperaci, vedení k soužití se svým okolím;

- **Adaptace na změny** – vedení k dodržování zásad slušného chování, obecně uznávaných pravidel a běžných společenských norem a řádů, připravovat se k odolávání zátěži běžného života, připravovat ke zvládnutí neúspěchů jak v pracovním, tak i osobním životě, vést k pozitivnímu a optimistickému pohledu na svět;
- **Školní dovednosti, zájmy a profesní orientace** – vedení k zodpovědnosti za vlastní školní výkony a dosažené výsledky, vedení ke každodenní samostatné a systematické domácí školní přípravě, dopomoc nebo výuka vhodných metod učení se;
- **Kontakty s rodinou** – objasňování komunikačních strategií v rámci rodinného systému, vytváření náhledu na komunikaci jako základní prostředek tvorby vztahů, prorodinná výchova s ohledem na sexuální chování a jednání;
- **Psychosociální péče** – rozvoj zdravého sebevědomí, rozvíjení přiměřené sebekontroly a sebeovládání, zejména v zátěžových situacích, vedení k návykům nutných pro úspěšné zapojení se do společnosti, vytváření náhledu na vlastní sociální situaci, sexuální otázky – vytváření náhledu na její místo v životě, vytváření odpovědnosti za způsob uspokojování vlastních sexuálních potřeb, rozvíjení přiměřené sebekontroly vedoucí k prevenci rizikového sexuálního chování;
- **Prevence sociálně patologických jevů** – definování sociálně patologického prožívání a chování, objasnění dopadů sociálně patologických jevů na zdravý životní styl a zdraví jedince, vytipování cílových skupin prevence v závislosti na probíhající patologii, v rámci obecného právního povědomí vytváření náhledu na rizika plynoucí ze sociálně patologického chování, poskytnutí základních informací o jednotlivých typech sociálně patologických jevů, jejich projevech, rizicích a dopadech na jejich provozovatele;
- **Finanční gramotnost** -vytváření schopnosti hospodařit s dostupnými finančními prostředky, vytváření schopnosti plánovat výdaje, získání náhledu na rizika čerpání úvěrů nebo předlužení;
- **Environmentální náhled** – vedení k respektu k životnímu prostředí a k jeho ochraně, výchova k úctě k životu, nejen lidského, vytváření vědomí závislosti lidského života na přírodních zdrojích, potlačování lhostejnosti ke svému okolí, která se může projevit ničením přírody, poškozováním majetku druhých nebo znečišťováním životního prostředí;
- **Naplňování volného času** – předcházení pasivnímu a vedení k aktivnímu trávení volného času, pravidelné i jednorázové akce DDÚ;
- **Dopravní výchova** – učení se správnému pohybu jako účastníka silničního provozu (výlety na kolech, koloběžkách, in-linech...), znalost dopravních značek apod.;
- **Ochrana člověka za běžných rizik a mimořádných událostí** – spolupráce se sborem dobrovolných hasičů – ukázky techniky, správných postupů, diskuse nad mimořádnými událostmi prezentovanými mediálními prostředky (záplavy, požáry, úrazy....).

2.5 Rozvoj klíčových kompetencí

Veškeré výchovné činnosti směřují k vytvoření klíčových kompetencí, které představují soubor znalostí, návyků a postojů, které jsou využitelné v praktických životních situacích. Klíčové kompetence představují pro dítě základ přípravy na život ve společnosti, celoživotní učení a vstup do pracovního procesu. Při rozvoji klíčových kompetencí navazujeme a dále rozvíjíme kompetence získávané v předškolním a základním vzdělávání. V jednotlivých oblastech výchovně vzdělávacího procesu v mimoškolní oblasti na těchto kompetencích stavíme a dále je rozvíjíme a podporujeme.

1. Kompetence k učení

Poznávat smysl a cíl učení, umět posoudit vlastní pokrok, podílet se na plánování, řízení a organizování vlastního učení, vyhledávat a třídit informace a na základě jejich pochopení je využívat v praktickém životě.

2. Kompetence komunikační

Umět vyjádřit vlastní prožívané pocity, myšlenky, názory a přání, umět komunikovat s nasloucháním a porozuměním, dokázat spolupracovat s ostatními a respektovat jejich pocity, názory a přání.

3. Kompetence k řešení problémů

V reálných situacích využívat své individuální schopnosti, dovednosti a návyky získané při samostatném řešení problémů, orientovat se v nově vzniklých situacích a reagovat na ně.

4. Kompetence sociální a personální

Propojovat a využívat získané poznatky, dovednosti a návyky, účinně spolupracovat ve skupině, podílet se na vytváření příjemné atmosféry v kolektivu, přispívat k upevňování dobrých mezilidských vztahů, správně posuzovat své reálné fyzické, duševní a sociální možnosti.

5. Kompetence občanské, činnostní a pracovní

Respektovat přesvědčení druhých lidí, rozhodovat se zodpovědně podle dané situace, poskytovat podle svých možností pomoc, respektovat a chránit naše tradice a kulturní dědictví, používat bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení, dodržovat vymezená pravidla, psané i nepsané sociální normy, zákony a plnit si vlastní povinnosti a závazky jednotlivých dětí umístěných v DDÚ.

6. Kompetence volnočasové

Orientovat se v možnostech trávení volného času, umět si vybrat zájmové činnosti dle vlastních dovedností a schopností, rozvíjet své zájmy v organizovaných skupinách i individuálních činnostech, neupřednostňovat pasivní trávení volného času a dokázat odmítnout nabídku nevhodného způsobu trávení volného času.

Při stanovování obsahu činnosti vycházíme vedle pedagogických zásad, ze základních požadavků, které jsou specifické pro zájmové činnosti. Požadavek pedagogického ovlivňování

volného času lze chápat jako nutnost citlivého pedagogického vedení dětí k účelnému využívání volného času. Děti jsou seznamovány s různou smysluplnou náplní volného času, která jim má přinést uspokojení, kompenzaci a seberealizaci. Na základě poznání různých přiměřených aktivit se vytváří základy pozdějšího návyku na využívání volného času. Požadavek aktivity předpokládá vedení dětí zájmového vzdělávání k aktivnímu zapojení do plánování, přípravy, realizace i hodnocení činnosti. Při naplňování požadavku seberealizace se snažíme, aby každé dítě mohlo uplatnit své specifické vlohy a schopnosti a být v některé oblasti lidských činností úspěšné. Děti nehodnotíme jenom navzájem srovnatelnými výsledky, ale oceňujeme snahu a výsledek s ohledem na možnosti a předpoklady dítěte. Požadavkem odpočinkového a rekreačního zaměření přispíváme k odstraňování únavy a regenerace duševní a fyzické síly.

Dítě v rámci naplnění této klíčové kompetence:

- rozvíjí schopnost aktivního využívání volného času
- vytváří návyky pro utváření zdravého životního stylu
- vybírá přiměřené aktivity ke kompenzaci napětí a stresu
- vybírá vhodné způsoby, metody a strategie, plánuje, organizuje a řídí vlastní volný čas
- vyhledává a třídí informace vedoucí k výběru vhodných aktivit dle osobních dispozic
- rozvíjí své zájmy a záliby
- umí říci „ne“ na nevhodné aktivity
- umí vhodně relaxovat, odpočívat
- rozvíjí a vede profesní orientaci
- rozvíjí odbornost
- rozvíjí nadání
- vede k seberealizaci
- zvyšuje zdravé sebevědomí
- prohlubuje sebereflexi

2.6 Průřezová témata

- uplatněny ve všech formách výchovné práce v mimoškolní oblasti

Osobnostní a sociální výchova

Smyslem tohoto průřezového tématu je pomáhat každému dítěti utvářet praktické životní dovednosti, budovat dobré vztahy k sobě samému, dalším lidem, světu a tím hledat vlastní cestu k životní spokojenosti.

Tematické okruhy:

Osobnostní rozvoj

- rozvoj schopností poznávání
- sebepoznání a sebepojetí
- seberegulace a sebeorganizace

- psychohygienu

a) Sociální rozvoj

- poznávání lidí
- mezilidské vztahy
- práce s přirozenou dynamikou skupiny jako sociální skupiny, kooperace
- komunikace

b) Morální rozvoj

- řešení problémů a rozhodovací dovednosti
- řešení různých typů problémů a sociálních rolí
- hodnoty, postoje, praktická etika

Výchova demokratického občana

Smyslem tohoto průřezového tématu je vybavit dítě základní úrovní občanské gramotnosti, která vyjadřuje způsobilost orientovat se ve složitostech, problémech a konfliktech otevřené, demokratické, pluralitní společnosti. Jejím získáním může dítě konstruktivněji řešit své problémy se zachováním lidské důstojnosti, respektem k druhým, ohledem na zájem celku, s vědomím svých práv a povinností, svobod a odpovědností, s uplatňováním zásad slušné komunikace a demokratických způsobů řešení.

Tematické okruhy:

Občanská společnost a zařízení

Formy participace občanů v politickém životě

- volební systémy, demokratické volby (parlamentní, krajské a komunální), politika
- obec jako základní jednotka správy státu
- společenské organizace a hnutí

Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování

- demokracie jako protiváha diktatury a anarchie, její principy
- základní kategorie fungování demokracie (spravedlnost, řád, norma, zákon, právo, morálka)
- význam Ústavy jako základního zákona země
- demokratické způsoby řešení konfliktů a problémů v osobním životě i ve společnosti

Evropa a svět nás zajímají

- rodinné příběhy, zážitky, zkušenosti z Evropy a světa

- místa, události a artefakty (lidské výrobky) v blízkém okolí mající vztah k Evropě a světu
- naši sousedé v Evropě
- život dětí v jiných zemích
- lidová slovesnost, zvyky a tradice národů Evropy

Multikulturní výchova

Smyslem tohoto průřezového tématu je umožnit dětem seznámení s rozmanitostí různých kultur, tradicemi a hodnotami, jejichž pomocí si mohou lépe uvědomit svou vlastní kulturní identitu, své tradice a hodnoty. Multikulturní výchova rozvíjí smysl pro spravedlnost, solidaritu, toleranci a umožňuje snáze pochopit a posléze respektovat sociokulturní rozmanitost. U dětí jako příslušníků majoritní i minoritní společnosti pomáhá nacházet styčné body pro vzájemné respektování, společné aktivity a spolupráci.

Enviromentální výchova

Smyslem tohoto průřezového tématu je vést děti k pochopení komplexnosti a složitosti vztahů člověka a životního prostředí, zejména z hlediska důsledků lidské činnosti na prostředí a poznání významu odpovědnosti za jednání každého jedince a tudíž celé společnosti. Téma umožňuje sledovat dynamiku měnícího se vztahu mezi lidmi a jejich životním prostředím a vede děti k aktivní účasti na jeho ochraně a utváření. Přispívá též k pochopení života jako nejvyšší hodnoty, vede k vyšší odpovědnosti vůči ochraně přírody a přírodních zdrojů, k pochopení významu a nutnosti udržitelného rozvoje, vyšší angažovanosti při ochraně prostředí a citlivému přístupu k přírodě, přírodnímu a kulturnímu dědictví vůbec.

Tematické okruhy:

Ekosystémy

- les, pole, vodní zdroje

Problémy životního prostředí

- zemědělství a životní prostředí, ekologické zemědělství
- doprava a životní prostředí

Vztah člověka k prostředí

Mediální výchova

Smyslem tohoto průřezového tématu je vybavit děti základní úroveň mediální gramotnosti, umožnit pochopení významu působnosti mediálních prostředků na utváření postoju jedince a potažmo celé společnosti, získat dovednosti nutné pro potřebnou mediální komunikaci, získat schopnost analyzovat nabízená sdělení a posoudit jejich věrohodnost.

Tematické okruhy:

Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení

- rozlišování zábavních („bulvárních“) prvků ve sdělení od informativních a společensky významných
- hledání rozdílů mezi informativním, zábavním a reklamním sdělením

Vztah mediálních sdělení a reality

- vztah mediálního sdělení a sociální reality

Fungování a vliv médií ve společnosti

2.7 Organizace výchovy a vzdělávání v mimoškolních činnostech

Výchovně vzdělávací proces v oblasti mimoškolní probíhá po celý rok, a to i ve dnech, kdy není školní výuka. Činnosti jsou realizovány na základě charakteru aktuální skladby dětí, jsou specifikovány v základní dokumentaci - roční výchovně vzdělávací plán, týdenní plány.

Výchovná práce probíhá ve výchovné skupině vedené kmenovými vychovateli zastupujícími obě pohlaví. Výchovná skupina funguje jako živý systém, ve kterém probíhají sociálně dynamické procesy, její život je tedy třeba ze strany vychovatelů plánovat a snižovat tak riziko výskytu nežádoucích jevů a projevů rizikového chování dětí.

V rámci výchovné skupiny se dítě dostává do sociálních situací, které do značné míry napodobují reálné životní momenty a prostřednictvím jejího fungování v těchto situacích dostává dítě vnitřní i vnější zpětné vazby o svých dovednostech, silných i slabých stránkách své osobnosti a získává tak nové prosociální návyky a vzorce chování využitelné v pozdějším reálném životě.

Mimoškolní činnost je organizována na základě koncepce a filozofie zařízení, ročního plánu výchovně vzdělávacích činností a týdenních plánů, které jsou vytvářeny za aktivní spoluúčasti dětí a na základě jejich zájmů. Na koordinaci výchovných činností se podílí a kontroluje vedoucí vychovatel, přispívají i odborní pracovníci zařízení.

2.8 Systém hodnocení dětí

Jednou z nejvýznamnějších výchovných, diagnostických a motivačních činností je hodnocení dětí. Podílí se na něm všichni pedagogičtí pracovníci. Chování dětí je obecně hodnoceno dvěma způsoby:

1. Bodovým systémem.
2. Reflexí, sebereflexí.

Účinnost obou způsobů hodnocení je prostupná a souběžná.

2.8.1 Denní hodnocení dětí

Denní hodnocení chování probíhá každý den ráno, v poledne a večer ve výchovné skupině, pod vedením vychovatele.

Aplikace bodového systému

Noční hodnocení – možnost získat 0 až 2 body za den,

Ranní úklid a hygiena – možnost získat 0 až 2 bod za den,

Dopolední hodnocení – možnost získat 0 až 5 bodů za den,

Odpolední hodnocení: Chování - možnost získat 0 až 5 bodů za den

Rozumová aktivita - možnost získat 0 až 2 body za den

Aktivita - možnost získat 0 až 2 body za den

Pochvala za výjimečnou aktivitu - možnost získat 0 až 2 body za den

Večerní hodnocení (večerní kruh)

Denní hodnocení probíhá ve večerních hodinách individuálně. Vychovatel mající službu rekapituluje aktivitu a chování dítěte během uplynulého dne na základě svého pozorování a poznatků jiných pedagogických pracovníků. Děti se vyjadřují k činnostem dne (klady, zápory), každé dítě reflektuje své chování v uplynulém dni. Získané počty bodů jsou pro děti pouze orientační, mají dítě motivovat k dosahování lepších výsledků. Pedagogickým pracovníkům slouží jako základ pro celkové vyhodnocení pobytu dítěte v zařízení. Za jeden den může dítě získat až 20 bodů.

(viz Vnitřní řád DDÚ Bohumín)

3. CÍLE VÝCHOVNÉHO VZDĚLÁVÁNÍ

Obecné výchovné cíle

Na obecné úrovni jsou cíle zájmového vzdělávání (výsledky vzdělávání) uváděny jako ***klíčové kompetence dané činnosti*** (výchovy.) Jedná se o souhrn vědomostí, dovedností, schopností, postojů a hodnot důležitých pro osobní rozvoj a uplatnění ve společnosti.

Výchovně vzdělávací proces jako prostředek ke kultivaci osobnosti:

- utváření hygienických návyků
- sebeobslužných činností, dodržování zásad zdravého denního režimu
- prohlubování vědomostí, dovedností a návyků
- rozvíjení poznávacích procesů
- regulaci vlastních negativních projevů chování
- překonávání překážek a řešení problémových situací
- rozvoji kreativity.
- utváření adekvátního, zdravého sebevědomí

- kultivaci emočního prožívání a jeho vnějších projevů
- rozvíjení volných vlastností
- prohlubování dovedností potřebných k sebepoznání a sebehodnocení
- orientaci v sociálním prostředí jedince

Výchovně vzdělávací proces jako prostředek ke kultivaci vztahů k okolí:

- respektování lidského života
- oproštění od předsudků v oblasti osobní, národnostní a občanské identity, respektování identity druhých, uplatňování principu rovnosti mezi pohlavími
- utváření slušného a odpovědného chování v souladu s morálními zásadami a pravidly společenského chování
- rozvoji komunikativních dovedností
- utváření úcty k živé a neživé přírodě a zlepšování životního prostředí
- toleranci a ohleduplnosti k jiným lidem, kulturám a duchovním hodnotám
- utváření právního vědomí

Konkrétní výchovné cíle

Konkrétní výchovné cíle jsou v rámci výchovného vzdělávání v DDÚ stanoveny pro každé dítě zvláště v **Individuálním plánu rozvoje osobnosti dítěte** (PROD). Při stanovování konkrétních výchovně vzdělávacích cílů vycházíme z anamnestických údajů dítěte (rodinná anamnéza, sociální a genetické predispozice, atd.) a zaměřujeme se na konkrétní klíčové kompetence, kterých by mělo dítě dosáhnout po ukončení vzdělávacího cyklu.

- diagnostika a další rozvoj osobnosti člověka, jeho poznávacích, sociálních, mravních a duchovních hodnot,
- napomáhání získání všeobecného vzdělání,
- pochopení a uplatňování zásady demokracie, právního státu, lidských práv a svobod, společně s odpovědností a smyslem pro sociální soudržnost,
- utváření vědomí národní a státní příslušnosti, respektu k etnické, národnostní, kulturní, jazykové a náboženské identitě člověka
- poznávání světových a evropských kulturních hodnot a tradic, chápání a osvojování,
- výchova ke zdravému životnímu stylu – režim dne, osobní hygiena, citové vazby, estetické vnímání...
- rozvoj komunikačních dovedností – rozvoj slovní zásoby, pojmenovávání vlastních pocitů, prožitků, formulace postojů, potřeb..., schopnost domluvit se

- objektivní hodnocení vlastního chování – odpovědnost za své činy, chování, morální kvality...
- zvládání negativních reakcí – řešení náročných životních situací, zvládání stresu...
- poznání sebe samého – posilování sebehodnocení, sebevědomí, postoje, kvality...
- formování životních postojů – prevence soc. patologických jevů, právní vědomí, tolerance...
- získávání a uplatňování znalostí o životním prostředí a jeho ochraně, vycházející, ze zásady trvale udržitelného rozvoje, bezpečnosti a ochrany zdraví.

Cíle výchovně vzdělávacího procesu u jedince vedou

- k pochopení komplexnosti a složitosti mezilidských vztahů - respektování a vzájemné úctě jeden k druhému, k názorům druhých,
- k poznání významu odpovědnosti za jednání společnosti a jednotlivce,
- k rozvoji schopnosti spolupracovat a respektovat práci a úspěchy vlastní i druhých,
- k aktivní účasti naplňování volného času účastníků zájmového vzdělávání,
- k poznání různých variant prožití volného času,
- k uvědomění si dopadů svých slovních i mimoslovních projevů a připravenosti nést odpovědnost za své jednání,
- k rozvoji vědomostí, dovedností a schopností v jednotlivých oblastech zájmového vzdělávání,
- k uvědomění si svého nadání a jeho rozvoje a motivace k celoživotnímu vzdělávání,
- k tvořivému myšlení, logickému uvažování a řešení problémů,
- k potřebě projevovat pozitivní city v chování, jednání a v prožívání životních situací – rozvíjet vnímavost a citlivé vztahy k lidem, prostředí i k přírodě,
- k toleranci a ohleduplnosti k jiným lidem, jejich kulturám a duchovním hodnotám, učit je žít společně s ostatními lidmi.

Z hlediska pedagogů je pak důležité:

- vytvářet pozitivní klima v zařízení,
- věnovat se každému dítěti a podle jeho potřeb individualizovat a diferencovat jeho edukaci,
- snažit se o vstřícné a podnětné zázemí pro každé dítě,
- dělat vše i pro pozitivní a podnětné prostředí pro pedagogy.

Má – li se dítě v zařízení dobře cítit a má-li být proces edukace kvalitní a motivující, musí se uskutečňovat v prostředí, kde jsou zajištěny podmínky pro:

Bezpečné klima

Naše zařízení se snaží vytvářet příjemné a podněcující prostředí pro děti, jejich rodiče, ale i pedagogy, kde existuje vzájemná důvěra a vzájemný respekt, kde vládou demokratická pravidla a vnitřní kázeň. K tomu je třeba, aby všichni zúčastnění respektovali (přijali za své) cíle a hodnotový systém zařízení. Veškerá komunikace probíhá na bázi partnerského vztahu všech zúčastněných aktérů edukace. Děti dostávají možnost vyjádřit se k dění v zařízení. Jejich podněty jsou brány s veškerou vážností. Diskutuje se s dětmi nejen samostatně, ale především na pravidelných týdenních komunitách, jichž se účastní zástupci školy, výchovy i vedení.

Velký důraz klademe jak na vytváření příležitostí, při kterých mohou děti otevřeně hovořit s jistotou, že jim bude nasloucháno, tak na nastavení rovnocenných podmínek pro všechny. Naší velkou snahou je tvorba takových podmínek, aby se děti nebály klást otázky a samy požádat o pomoc jak odborné, tak pedagogické zaměstnance, v případě potřeby, aby v ně měly důvěru. Dále děláme vše pro to, aby naše zařízení bylo otevřené dětem, rodičům i všem ostatním, kteří mají o nás a o naši práci zájem. Spolupracujeme i s dalšími organizacemi, jež nám pomáhají s naplněním cílů ŠVP.

4. DÉLKA A ČASOVÝ PLÁN VZDĚLÁVÁNÍ

Školní vzdělávací plán pro děti umístěné v DDÚ je stanoven na dobu jednoho vzdělávacího cyklu, který je v souladu se zákonem č. 109/2002 Sb. § 5 odst.6 a § 12 odst. 3 v platném znění.

Výchovně vzdělávací činnost DDÚ vychází z Ročního výchovného plánu DDÚ – stanoveného vždy na školní rok. Roční výchovný plán zpracovává vedoucí vychovatel spolu s dalšími pedagogickými pracovníky (vychovateli) na základě zhodnocení předchozího období a s výhledem na další školní rok. V ročním výchovném plánu je činnost skupin rozdělena po jednotlivých měsících daného roku. Ze ŠVP a ročního výchovného plánu vytvářejí pedagogičtí pracovníci týdenní plány výchovně vzdělávací činnosti, kde se zaměřují na konkrétní výchovně vzdělávací cíle a klíčové kompetence zájmového vzdělávání DDÚ. Jednotlivé činnosti jsou popsány v třídních knihách – přehledech výchovně vzdělávací činnosti. Uskutečněné činnosti se **mohou** oproti plánu lišit v závislosti na aktuálním složení skupin, atmosféře ve skupině (bodové hodnocení v DDÚ), odjezdu dětí ze skupin (víkendové, prázdninové pobyty,...), klimatických podmínkách (počasí,..), aktuálních terapeutických intervencích atd.

5. FORMY VZDĚLÁVÁNÍ

Dětský diagnostický ústav zajišťuje dětem celodenní výchovu, vzdělání, sportovní a zájmové činnosti v době mimo vyučování dle zákona č. 561/2004 Sb. § 117 odst. 1 a) b) v platném znění.

Na základě vyhl. č. 74/2005 Sb., stanovujeme v DDÚ následující formy zájmového vzdělávání dětí:

a) **příležitostná** výchova, vzdělávací, zájmová a tématisko - rekreační činnost nespojená s vícedenním pobytem dětí mimo DDÚ. Jde především o přednášky, besedy, veřejná vystoupení, divadelní vystoupení a sportovní utkání, výstavy, exkurze, výlety, slavnosti, atd.. Tyto činnosti mohou vyžadovat písemné přihlášení, zakoupení vstupenek, atd. Tyto aktivity jsou nedílnou součástí reedukačních a integračních procesů.

b) **pravidelná** výchovně vzdělávací činnost. Touto formou se realizuje zejména pravidelná činnost v zařízení spojená s denním programem. Poskytuje především dětem zajímavou nabídku účelného využití volného času a reaguje na aktuální poptávku ze strany dětí. Přispívá k dalšímu rozvoji osobnosti dětí a návyků účelného nakládání s volným časem a omezuje tak četnost problémových skupin a projevů rizikového chování. Pravidelnou činnost organizují vychovatelé. Nedílnou součástí jsou také činnosti sebeobslužné, činnosti zaměřené na chod domácnosti apod.

c) **zájmová** činnost přímo souvisí s možnostmi a nabídkou pro smysluplné trávení volného času, které jsou realizovány pod vedením vychovatelů (kroužky realizované samotným ddú), rozpracovány v ročních i týdenních plánech. Pravidelná návštěva kroužků dle vlastního výběru a zaměření dětí realizovaných jinými subjekty (např. Střediska volného času na území města Ostravy, sportovní oddíly apod.) – dostupná v pokročilém stádiu reedukačních a integračních procesů dětí svěřených do péče ddú.

d) **táborová** činnost, která je spojená s pobytem dětí mimo DDÚ. Jedná se především o letní táborové výjezdy, zátěžové a outdoorové akce, tématicky zaměřené vícedenní pobyty v přírodě a další, které jsou plně realizovány pedagogickými pracovníky DDÚ. Zařízení spolupracuje i s jinými prověřenými subjekty a využívá jejich nabídek (např. SVP...).

e) **osvětová** činnost včetně shromažďování a poskytování informací pro děti v oblasti prevence sociálně-patologických jevů. Zahrnuje především poradenskou a informační činnost směřující např. k prevenci sociálně patologických jevů, ale i k různým oblastem zájmové činnosti.

f) **individuální** práce, zejména vytvářením podmínek pro rozvoj nadání dětí. Individuální práce nejenom s talentovanými jedinci je organizována jako konzultace, řešení tematických úkolů, organizace práce a výchovných činností s jednotlivci atd. Zahrnuje rovněž individuální práci s dítětem na základě programu rozvoje osobnosti- poznávání sebe sama, zvládání konfliktů, atd. S dítětem individuálně pracují, v rámci svých kompetencí, všichni pedagogové. O výsledcích své práce se vzájemně informují a kooperují spolu tak, aby jednali v souladu se stanoveným výchovně vzdělávacím cílem a v zájmu dítěte.

g) **nabídka spontánních** činností je chápána jako průběžná aktivita pro neorganizované účastníky (děti). V rámci činností DDÚ se jedná především o klidové odpolední a večerní aktivity – četba, hra na hudební nástroj, hraní společenských her, neformální popovídání si s vrstevníky, pedagogy atd.

h) **příprava na vyučování** – v rámci DDÚ se jedná především o písemnou a ústní přípravu na další školní vyučování, zpracování domácích úkolů. Dále zahrnuje didaktické hry, tématické pobyty v přírodě a další. Uskutečňuje se pravidelně, respektuje individuální potřeby dětí, navazuje na školní vzdělávání. Probíhá v úzké součinnosti s požadavky školy.

i) **reedukační** činnost poskytována podle podmínek a potřeb odbornými pracovníky zařízení, popř. formou spolupráce s jinými odbornými pracovišti.

6. OBSAH VZDĚLÁVÁNÍ

Vzdělávacími oblastmi DDÚ, které tvoří obsah zájmového vzdělávání, jsou zejména:

- Dítě a zdraví
- Dítě a společnost
- Dítě a svět práce
- Dítě a příroda
- Dítě a kultura, umění
- Dítě a informační a komunikační technologie

Tyto oblasti zájmového vzdělávání jsou ve vzájemné interakci a společně ovlivňují a pomáhají formovat životní postoj dítěte. Dítě s nimi přichází do každodenního kontaktu a s pomocí pedagogických pracovníků si je plně uvědomuje a upevňuje.

Úkolem pedagogických pracovníků v DDÚ je v rámci zájmového vzdělávání dětí dbát na vzájemnou provázanost jednotlivých oblastí vzdělávání a na to, aby žádná z daných oblastí nebyla v popředí na úkor ostatních. Dítě postupně, přiměřeně jeho věku a schopnostem, v jednotlivých oblastech emancipujeme.

Základní témata zájmového vzdělávání v DDÚ jsou především:

- Rodinná výchova – zdravotní výchova, sexuální výchova, finanční gramotnost, návštěva sportovních a kulturních zařízení, vaření, sebeobsluha atd.
- Tělesná výchova – míčové hry, jízdy na lyžích, kolech, in-linech, výlety, plavání, rekreační vycházky do okolí atd.
- Výtvarná výchova – zahrnující veškeré formy a techniky této výchovy
- Hudební výchova – zpěv, hra na hudební nástroje (základy, pokročilí), rytmické hry, pohybové hry (tance), atd.
- Pracovní výchova – práce na zahradě, opravy kol a dalších nástrojů, práce ve školní dílně atd.
- Estetická výchova – péče o pokoje a zařízení, návštěvy galerie, muzea, péče o květiny atd.
- Ekologická výchova - třídění odpadu, práce na zahradě – kompostování, atd.
- Environmentální výchova – spolupráce se ZOO Ostrava, Eko farmou, péče o domácího mazlíčka, pomoc při údržbě rybářského revíru Gliňoč, revitalizace Beskyd apod.

Další podtémata zájmového vzdělávání v DDÚ, která se prolínají základními tématy, jsou:

- Osobnostní a sociální výchova
- Místo kde žijeme a lidé kolem nás
- Svět – ekonomické, politické, sociální a ekologické souvislosti
- Výchova k demokracii a společenským hodnotám
- Multikulturní výchova
- Mediální výchova

- Umění a kultura v našem životě

7. PODMÍNKY PRO VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ SE SPECIÁLNÍMI VZDĚLÁVACÍMI POTŘEBAMI

Děti se speciálními vzdělávacími potřebami mají právo na vzdělávání. Obsah, formy a metody odpovídají jejich vzdělávacím potřebám a možnostem na základě doporučení školských poradenských zařízení, odborných lékařů a dalších odborníků. Dětský diagnostický ústav kontinuálně usiluje o:

- vytváření vhodných a nezbytných podmínek pro děti se zdravotním postižením nebo zdravotním znevýhodněním
- průběžné dovybavování se pomůckami pro děti se speciálními vzdělávacími potřebami na základě jejich diagnóz a aktuálních potřeb
- další prohlubování odborných předpokladů speciálně pedagogické kvalifikace kmenových vychovatelů a pedagogické kvalifikace ostatních pracovníků na úseku výchovy, zejména asistentů pedagoga
- dodržování přísně zásady individuálního přístupu k těmto dětem

Nedílnou součástí celého výchovně vzdělávacího působení je spolupráce vychovatelů, asistentů pedagoga, vedoucího vychovatele, speciálního pedagoga a psychologa a popř. dalších odborníků (psychiatr, klinický psycholog, terapeut, sociální kurátor,..).

Spolupráce s rodiči a jinými institucemi

Sociální pracovnice zařízení ihned po přijetí dítěte písemně informuje rodiče dítěte (osoby odpovědné za výchovu) o umístění dítěte v našem zařízení a zasílá nejdůležitější informace pro ně určené.

Informace rodičům o chování dítěte poskytuje především etoped, vedoucí vychovatel, kmenový vychovatel, psycholog, popř. vychovatel ve službě. Informace jsou poskytovány rodičům (osobám odpovědným za výchovu) osobně (rozhovor při návštěvě dítěte) nebo telefonicky. Písemná zpráva o chování dítěte je poskytována na základě písemné žádosti rodičů.

V oblasti konzultační a poradenské pracuje s rodiči speciální pedagog – etoped, vedoucí vychovatel a psycholog. Děje se tak v případě, že rodič využije nabídky odborných pracovníků DDÚ.

Zařízení v rámci plnění všech svých funkcí úzce spolupracuje zejména:

- s orgány sociálně – právní ochrany dětí a mládeže,
- se zdravotnickými zařízeními (dětský lékař, zubař, pedopsychiatr a jiná odborná lékařská pracoviště),
- se státním zastupitelstvím,
- s nadřízeným orgánem (MŠMT ČR)

- soudy
- s ostatními diagnostickými ústavy, dětskými domovy se školou, dětskými domovy apod.

S jednotlivými institucemi jednají zaměstnanci, které k jednání opravňuje jejich funkční zařazení, pokud ředitel DDÚ nerozhodne jinak.

8. PODMÍNKY PŘIJÍMÁNÍ DĚTÍ, PRŮBĚHU A UKONČOVÁNÍ VZDĚLÁVÁNÍ

Přijímání dětí

Výchovných činností zájmového vzdělávání se účastní děti, které DDÚ přijímá na základě zákona č. 109/2002 Sb. v platném znění, tzn., přijímá děti s nařízeným předběžným opatřením, nařízenou ústavní výchovou nebo ochrannou výchovou, popř. na základě zákona č. 89/2012 Sb. § 954 v platném znění a zákona č. 292/2013 Sb. § 452 odst. 1 v platném znění vždy na základě rozhodnutí místně příslušného soudu. Dítě lze též přijmout na základě dohody mezi zařízením a osobami odpovědnými za výchovu. Podrobnosti při přijetí dítěte do zařízení se řídí Vnitřním řádem DDÚ.

Průběh a ukončování vzdělávání

Při příjmu je dítě zařazeno do jedné ze dvou skupin dětí na základě následujících kritérií:

- zachování sourozeneckých vazeb
- přítomnost věkově či zájmově blízkých dětí ve skupině
- volná kapacita skupiny

O zařazení do skupiny rozhoduje vedoucí vychovatel po přijetí dítěte. Aktuálně lze zařazení měnit na základě doporučení porady pedagogických pracovníků.

Po zařazení dítěte do výchovné skupiny je dítě ubytováno v jednom ze dvou či třílůžkových pokojů. Umístění do pokoje provádí příslušný skupinový vychovatel konající službu. Pokoje dětí jsou standardně vybaveny, jsou rozmístěny ve dvou patrech budovy, pokoje na jednom patře mají vždy společné sociální zařízení.

Stravování dětí je zajištěno dovozem stravy z nedalekého DÚM, svačiny si zajišťujeme svépomocí, dětem umístěným v zařízení je strava poskytována pětkrát denně v souladu s platnými normami a předpisy. Děti se stravují společně ve školní jídelně v přítomnosti pedagogického pracovníka.

Po pobytu, jehož délku nelze přesněji specifikovat a na základě výsledků diagnostických, vzdělávacích, terapeutických, výchovných a sociálních činností, které jsou součástí komplexního vyšetření a zpracovány v komplexní diagnostické zprávě s návrhem specifických výchovných a vzdělávacích potřeb, bývají chlapci přemístěni do vhodného typu zařízení, resp., umožňují-li to objektivní podmínky, zpět do rodinného prostředí, popř. náhradní rodinné péče. O přemístění nebo návratu dítěte rozhodne dle zákona č. 89/2012 Sb. vždy soud.

Výchovně vzdělávací mimoškolní činnost probíhá v období školního roku (od září do června), ale také v období letních prázdnin alternativní formou.

9. MATERIÁLNÍ PODMÍNKY

Detašované pracoviště je umístěno v samostatném objektu s kapacitou 10 dětí (chlapců) rozdělených do dvou výchovných skupin. Do těchto výchovných skupin jsou chlapci zařazováni na základě komplexní diagnostiky s návrhem specifických výchovných a vzdělávacích postupů stanovených v zájmu rozvoje osobnosti dítěte. Každá skupina má své dva kmenové vychovatele, kteří se vzájemně střídají dle harmonogramu služeb. Při organizaci činností skupiny jim pomáhá jeden nezařazený střídající vychovatel a vedoucí vychovatel odloučeného pracoviště.

Dětem, přijatým do DDÚ na základě soudního rozhodnutí, je poskytováno plné přímé zaopatření, a to: stravování, ubytování, učební potřeby a pomůcky, úhrada nezbytně nutných nákladů na vzdělávání, úhrada nákladů na zdravotní péči, léčiva a zdravotnické prostředky, které nejsou hrazeny ze zdravotního pojištění, pokud nebyla péče vyžádána zákonnými zástupci (osobami odpovědnými za výchovu), kapesné, osobní dary.

Prádlem, ošacením, a obuví jsou děti vybavovány dle potřeby. Dále mohou být hrazeny: potřeby pro využití volného času a rekreaci, náklady na kulturní, uměleckou, sportovní a oddechovou činnost, náklady na soutěžní akce, rekreace, náklady na dopravu k osobám odpovědným za výchovu.

Z hlediska prostorových podmínek průběžně zvyšujeme kvalitu, zejména v oblasti estetizace zařízení a rozšiřování současných podmínek tak, aby stávající budova a její vybavení bylo v souladu se zákonem č. 109/2002 Sb., o výkonu ústavní nebo ochranné výchovy ve školských zařízeních a o preventivně výchovné péči ve školských zařízeních a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů a standardy kvality péče. Těmito úpravami se průběžně zkvalitňují podmínky pro volnočasové vyžití dětí a podmínky pro ubytování. Požadavky na prostředí, ve kterém probíhá zájmové vzdělávání je v souladu s vyhl. MZ č. 410/2005 Sb. v platném znění.

Děti mají k dispozici dvě samostatná patra, celkově se 4 ložnicemi – třílůžkové a dvoulůžkové. V obou patrech je rovněž vybavená kuchyňka s příslušenstvím, jídelna, kulturní místnost. Vybavení a prostory jsme uzpůsobili tak, aby umožňovaly dětem rozvíjet jejich kreativní činnosti a nadání v době osobního volna i při společných činnostech. Interiér pokojů splňuje nároky dobrého materiálového vybavení ve smyslu estetickém i kvalitativním. Nábytek je jednoduchý, bezpečný – zaoblené hrany, dobře udržitelný, odolný proti poškození a odpovídající svou velikostí věku dětí. Děti se podílejí na výzdobě společných prostor i vlastních pokojů, výzdoba je tématicky obměňována a kopíruje aktuální inspirace i práce v ročních obdobích. V rámci těchto činností jsou využívány rozmanité výtvarné techniky. Na každém patře je sociální zařízení včetně koupelen. V odloučeném pracovišti je i zázemí pro vychovatele a další odborné pracovníky.

K dispozici je rovněž herna s počítačovou učebnou, posilovnou, dílna a školní učebny. Součástí areálu zařízení je rovněž malá zahrada k realizaci sportovních, relaxačních či pěstitelských aktivit. Pro další sportovní vyžití je využíván pronájem blízké tělocvičny na ZŠ Gebauerova i

areál nedalekých Komenského sadů. K dispozici je vybavení pro hry, pracovní a sportovní činnosti (zahradničení, cyklistika, atletika, míčové hry, fotbal, florbal, golf, turistika, rybaření aj.).

10. PERSONÁLNÍ PODMÍNKY

Zájmové vzdělávání dětí v DDÚ zajišťují:

- Vedoucí vychovatel – pedagogika, speciální pedagogika (VŠ)
- Vychovatelé – speciální pedagogika (VŠ)
- Asistenti pedagoga – pedagogičtí pracovníci (SŠ)

V každé skupině zajišťují zájmové vzdělávání dva kmenoví vychovatelé v páru žena - muž. Odborné činnosti – EEG biofeedback, individuální i skupinové terapie, relaxace, arteterapie a další, zajišťují speciální pedagog – terapeut, psycholog - s patřičným vzděláním.

Noční a denní službu zajišťují asistenti pedagoga, kteří dle potřeby pomáhají dětem při hygienické obsluze, sebeobsluze, při péči o nemocné, o nové děti, při doprovodu dětí k lékařskému vyšetření a dalších činnostech dle potřeby, v souladu s vyhl. č. 438/2006 Sb. §(2) v platném znění.

Povinností pedagogických pracovníků na úseku výchovy je dále se vzdělávat v akreditovaných kurzech i samostudiem dle zák. č. 563/2004 Sb. v platném znění. Na začátku školního roku je zpracováván Plán vzdělávání na úseku výchovy.

Nově přijímaní pracovníci mají splňovat tato kritéria:

- psychická způsobilost dle zákona 109/2002 Sb.
- zdravotní způsobilost - lékařské potvrzení
- výpis z rejstříku trestů
- pedagogické vzdělání
- mít vůli k dalšímu vzdělávání a sebevzdělávání
- mít pedagogické a organizační schopnosti
- být vstřícný vůči kolegům i všem dětem zájmového vzdělávání
- ovládat práci na PC
- schopnost týmové práce
- aktivita a kreativita.

11. EKONOMICKÉ PODMÍNKY

Dětský diagnostický ústav je příspěvkovou organizací, jejímž zřizovatelem je Ministerstvo školství. Po stránce ekonomické je zájmová vzdělávací činnost zabezpečována z rozpočtu školského zařízení. Školské zařízení je financováno MŠMT ze státního rozpočtu.

12. PODMÍNKY BEZPEČNOSTI PRÁCE A OCHRANY ZDRAVÍ

Školské zařízení vyhledává, zjišťuje a zhodnocuje možná rizika vyplývající z činností při různých formách vzdělávání a současně i přijímá opatření k prevenci rizik. Oblast BOZP a PO zajišťuje odborná firma. Všichni vedoucí zaměstnanci jsou proškolení odborně způsobilou osobou (1x za 2 roky), všichni zaměstnanci jsou minimálně jednou ročně proškoleni v oblasti BOZP a PO. Děti jsou proškoleny na začátku školního roku, při nástupu do zařízení popř. před konkrétními aktivitami (cyklistika, bruslení, pobyt v přírodě,...)

Pedagogičtí pracovníci vyhledávají, zjišťují a zhodnocují možná rizika vyplývající z činností při různých formách zájmového vzdělávání v různých prostředích a současně s tím i přijímají opatření k prevenci rizik. Pedagogický pracovník pravidelně seznamuje děti s nebezpečím ohrožujícím jejich zdraví a bezpečnost a vede o tom záznam v knize bezpečnosti. Seznamuje se s aktuálním zdravotním stavem dětí a případné zdravotní problémy konzultuje se zdravotnicí DDÚ, popř. lékařem.

Podmínky pro hygienické a bezpečné působení

Struktura denní činnosti a skladba zájmového vzdělávání, stravovací a pitný režim i režim školní jídelny vychází z Vnitřního řádu DDÚ.

Prostory a vybavení na zájmové vzdělávání dětí odpovídá vyhl. MZ č. 410/2005 Sb. v platném znění – požadavky na vybavení pokojů, odpovídající osvětlení, teplo, bezhlučnost, čistota, větrání, vybavení nábytkem.

Úrazy

V prostorech zájmového vzdělávání dětí jsou výrazně označeny nebezpečné předměty a části využívaných prostorů a jsou opatřeny provozními řády (kuchyňky, posilovna, dílna, atd.). Na chodbách jsou na viditelných místech evakuační a požární směrnice. Všem účastníkům zájmového vzdělávání jsou dostupné prostředky první pomoci, kontakty na integrovaný záchranný systém.

Veškeré úrazy se bezodkladně hlásí vedoucímu vychovateli nebo jeho zástupci, v jejich nepřítomnosti hlavní službě dne. O úrazu se prostřednictvím zápisu v knize úrazu informuje vedoucí vychovatel zařízení a následně osoby odpovědné za výchovu.

Knihy úrazů je vedena u pověřené osoby DDÚ, do které je povinen zapsat pedagogický pracovník všechny úrazy dětí, ke kterým došlo při činnostech uvedených v § 29 odst. 2 školského zákona, a to nejpozději do 24 hodin od okamžiku, kdy se o úrazu dozví. Kniha úrazů má náležitosti dle vyhl. č. 64/2005 Sb. § 1,2 v platném znění.

Psychosociální podmínky

Pedagogičtí pracovníci, společně s provozními pracovníky zájmového vzdělávání dětí vytváří příznivé sociální klima, prostředí pohody, otevřenosti a partnerství v komunikaci. Podporují vzájemnou úctu, toleranci, uznání, empatii a spolupráci u dětí.

Zájmové vzdělávání respektuje potřeby dítěte a jeho osobní problémy, činnosti vycházejí ze zájmu dětí (podporováno skupinovou samosprávou, PROD), vede je k osvojování praktických

zkušeností a poznávání nových činností a aktivit. Hodnocení zájmového vzdělávání, vycházející z vnitřního řádu, respektuje věkovou přiměřenost a individualitu dítěte, je dostatečně motivující k dalším činnostem.

Účastníci zájmového vzdělávání jsou chráněni před násilím, šikanou a jinými patologickými jevy. Dle svých možností a schopností, za podpory pedagogických pracovníků, se podílí na životě zařízení a následném hodnocení.

Opatření týkající se specifických činností

Opatření při specifických činnostech v rámci zájmového vzdělávání jsou v souladu se zák. č. 561/2004 Sb. § 29 odst. 2 v platném znění a zároveň v souladu s metodickým pokynem MŠMT č. j. 29159/2001-26 k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví dětí.

Pedagogický pracovník před každou činností děti poučí a podrobně seznámí s konkrétními bezpečnostními opatřeními a se zásadami bezpečného chování vztahující se na příslušnou činnost, akci.

Při každé činnosti pedagogický pracovník dbá na důslednou organizaci a disciplinovanost dětí, bere v úvahu možná rizika a ohrožení, při rekreačních, pohybových a sportovních aktivitách přihlíží k jejich věku, schopnostem, fyzické a duševní vyspělosti, zdravotnímu stavu a ukázněnosti dětí.

Plavání

Plavání a koupání je povoleno pouze na místech k tomu určených – kde není koupání zakázáno. Pedagogický pracovník přesně vymezí prostor, kde se mohou děti pohybovat a učiní taková opatření, aby měl stálý přehled o počtu koupajících se dětí. Před samotným koupáním pedagogický pracovník zjistí plavecké schopnosti jednotlivých dětí a seznámí je s bezpečnostními pravidly chování u vody a ve vodě. Pro neplavce (částečné plavce) zajistí podpůrné pomůcky – nafukovací rukávky, kruh, vestu atd. Doprovázející pedagog musí být plavec. Ve vodě může být v jeden okamžik maximálně 6 dětí.

Cyklistika

Před každou jízdou zkontroluje pedagogický pracovník technický stav všech jízdnicích kol, které bude používat a jejich povinné vybavení. Poučí děti o základních pravidlech silničního provozu a bezpečnosti práce. Všichni účastníci aktivity musí mít odpovídající, plně funkční cyklistickou přilbu. Pedagogický pracovník seznámí děti s předpokládanou trasou, poučí je o nebezpečných a rizikových úsecích stanovené trasy a určí pořadí, v jaké děti ve skupině pojedou. Jeden pedagogický pracovník může mít na tuto aktivitu maximálně 5 dětí.

Kola, koloběžky

Pedagogický pracovník před zahájením činnosti zkontroluje technický stav kol (koloběžek), poučí děti o bezpečnosti při jízdě a jak s kolem (s koloběžkou) zacházet. Děti musí mít při jízdě plně funkční cyklistickou přilbu.

In-line brusle

Bruslit lze pouze na místech k tomu určených – cyklostezky, volné asfaltové plochy, atd.

Všichni účastníci musí mít plně funkční chrániče, přilbu a in-line brusle. Jeden pedagogický pracovník může mít na tuto aktivitu maximálně 5 dětí.

Bruslení

Bruslení je povoleno pouze na veřejných kluzištích.

Lyžování – běžky

Pedagogický pracovník zkontroluje stav lyžařského vybavení, lyžařskou výzbroj a výstroj dětí. Seznámí děti z plánovanou trasou, oznámí hlavní službě předpokládaný návrat. Jeden pedagogický pracovník může mít na tuto aktivitu maximálně 5 dětí.

Vycházky

Před odchodem informuje pedagogický pracovník děti o směru a cíli vycházky, upozorní je na pravidla při chůzi ve skupině a určí první a poslední dvojici. Děti jsou povinny zastavit před každým přechodem a vyčkat na příchod pedagoga, který vchází na vyznačený přechod první, zajistí bezpečný, volný prostor a odchází poslední. Děti mezi sebou udržují bezpečnou vzdálenost, nevzdalují se od skupiny.

Výlety

Pedagogický pracovník na základě týdenního plánu výchovy oznámí trasu, cíl a předpokládaný čas návratu výletu hlavní službě dne. S sebou si vezme mobilní telefon, mobilní lékárničku, děti seznámí s trasou výletu. Obsahují – li výlety hry, zajistí pedagogický pracovník bezpečnost dětí.

Práce na zahradě

Před prací na zahradě zajistí pedagogický pracovník vhodné pracovní a ochranné pomůcky a náradí. Poskytne dětem informace o práci, kterou budou vykonávat a upozorní je na dodržování bezpečnosti při práci s náradím.

Pobyt na hřišti, zahradě

Pedagogický pracovník věnuje všem dětem zvýšenou pozornost při aktivním pohybu. Při pohybových činnostech (např. míčové hry) seznámí děti s dodržováním pravidel a bezpečností při hře. Pedagogický pracovník soustavně kontroluje a zajišťuje dodržování bezpečné vzdálenosti při používání houpaček, lanovky, šplhadel atd.

Před všemi sportovními zájmovými činnostmi je pedagogický pracovník povinen zabezpečit poučení dětí o BOZ a odpovídající ošacení a obutí. Při sportu zajistí, aby děti neměly ozdobné doplňky (hodinky, řetízky, prstýnky, atd.). Je nezbytné znát zdravotní stav všech dětí, se kterými je sportovní zájmová činnost podnikána.

Na základě § 8 zákona č. 379/2005 Sb. je zakázáno kouření ve všech součástech školského zařízení, při zájmových činnostech a na všech pořádaných akcích.

13. ZVEŘEJNĚNÍ ŠKOLNÍHO VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU

Školní vzdělávací program Dětského diagnostického ústavu Bohumín – Odloučené pracoviště Hájkova v Ostravě – Přívoze vydává ředitel zařízení. ŠVP je přístupný všem na:

- Na vychovatelnách DDÚ
- U vedoucího vychovatele
- Na webových stránkách DDÚ

LEGISLATIVA:

Zákon č. 561/2004 Sb.	Školský zákon
Zákon č. 109/2002 Sb.	Zákon o výkonu ústavní nebo ochranné výchovy ve školských zařízeních (v platném znění)
Zákon č. 89/2012 Sb.	Občanský zákoník (nový)
Zákon č. 292/2013 Sb.	Zákon o zvláštních řízeních soudních
Zákon č. 563/2004 Sb.	Zákon o pedagogických pracovnících
Zákon č. 379/2005 Sb.	Zákon o opatřeních k ochraně před škodami působenými tabákovými výrobky, alkoholem a jinými návykovými látkami
vyhl. č. 74/2005 Sb.	Vyhláška o zájmovém vzdělávání
vyhl. MZ č. 410/2005 Sb.	Vyhláška o hygienických požadavcích na prostory a provoz zařízení a provozoven pro výchovu a vzdělávání
vyhl. č. 438/2006 Sb.	Vyhláška, kterou se upravují podrobnosti výkonu ústavní výchovy a ochranné výchovy ve školských zařízeních
vyhl. č. 64/2005 Sb.	Vyhláška o evidenci úrazů dětí, žáků a studentů
Metodický pokyn MŠMT č. j. 29159/2001-26	Metodický pokyn k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních zřizovaných Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy

14. PŘÍLOHY

14.1. Rekreační činnosti

Výchovně vzdělávací cíle

Výchovně vzdělávací činnost směřuje k

- uplatnění kompenzační funkce rekreace
- odstranění únavy z jednostranné činnosti
- regenerace duševní a fyzické síly
- využívání aktivního odpočinku
- prevence sociálně patologických jevů
- rozvíjení poznávacích procesů
- poznávání sebe sama v různých situacích
- rozvoji kreativity.

Obsah činností

- individuální a skupinové tělovýchovné činnosti zaměřené na uvolnění a relaxaci
- pohybové aktivity v přírodě – vycházky, turistika, cyklistika
- rekreační činnosti sezónního charakteru
- vícedenní výjezdy a pobyty spojené s kulturními, sportovními, turistickými, ekologickými aktivitami
- účast na zábavných akcích rekreačního charakteru
- návštěvy kina, divadla, koncertů, sportovních akcí apod.
- výlety rekreačního a relaxačního charakteru s cíleným programem.

Očekávané výstupy

Rekreační činnosti jsou organizovány tak, aby přispěly

- k rozvoji osobnosti dítěte, jeho návyků souvisejících s vhodným využitím volného času
- omezení četnosti problémového chování mezi dětmi a omezení výskytu sociálně patologických jevů
- pochopení významu aktivního odpočinku

- rozvoji fantazie a tvořivosti u dětí při plánování rekreačních aktivit.

Metody práce

Krátkodobé akce plánované za účasti dětí, několikadenní výjezdy, turistické aktivity, zátěžové akce, sportovní akce a aktivity.

Klíčové kompetence

Dítě, přiměřeně věku, podle svých schopností a dovedností:

- vnímá podstatu aktivního odpočinku a využívá techniky aktivního odpočinku
- rozpozná vhodné relaxační techniky a dokáže je aplikovat
- dokáže vyhledávat informace v souvislosti s rekreací, chápe jejich smysl a dokáže je využít
- funguje ve skupině, podílí se na společných činnostech, kooperuje ve skupině
- rozpoznává vhodné a rizikové chování a uvědomuje si jeho možné důsledky.

14.2. Příprava na vyučování

Výchovně vzdělávací cíle

- doplnění vzdělávací činnosti školy
- prohlubování a rozvoj vědomostí a dovedností a návyků získaných při vyučování
- pěstování smyslu pro povinnost a odpovědnost
- ohleduplnost k ostatním a k pomoci slabším
- rozvíjení poznávacích procesů
- orientace v sociálním prostředí
- rozvoj komunikativních dovedností
- rozvíjení tolerance k jiným kulturám a duchovním hodnotám.

Obsah činností

- činnost v jednotlivých skupinách – pravidelná a individuální příprava na výuku, vypracovávání písemných a ústních úkolů
- práce s knihou, práce s internetem

- pravidelná kontrola učebních výsledků – spolupráce se školou
- prohlubování poznatků získaných ve škole při vycházkách, exkurzích, v zájmové činnosti
- návštěva kulturních akcí

Očekávané výstupy

Dítě je vedeno, přiměřeně věku, podle svých schopností a dovedností k:

- pěstování smyslu pro povinnost a odpovědnost
- osvojování návyků samostatné práce
- samostatná práce s knihou, informacemi obecně (internet)
- rozvíjení vědomostí, dovedností, samostatnosti, zodpovědnosti.

Metody práce

Pravidelná a individuální příprava na vyučování, vlastní četba, práce s encyklopedií, internetem, vycházky a exkurze a další činnosti doplňující tématicky výuku.

Klíčové kompetence

Dítě, přiměřeně věku, podle svých schopností a dovedností:

- získá vztah k učení se a vzdělávání
- vyhledává informace a chápe jejich smysl, dokázat je využít
- zná obecně užívané termíny, znaky, symboly
- umí uvést věci do vzájemných souvislostí
- výstižně, souvisle a kultivovaně formuluje své myšlenky v písemném i ústním projevu
- diskutuje vhodně volenou argumentací
- rozumí textům - tiskoviny, informace, pokyny
- využívá možností informačních technologií.

14.3. Zájmové činnosti

Zájmové činnosti estetické, výtvarné, rukodělné (estetická výchova)

Výchovně vzdělávací cíle

- rozvíjení tvořivosti, fantazie, představivosti

- rozvíjení estetického cítění a vnímání
- rozvoj kreativity
- učení se drobným řemeslným dovednostem
- naučit se prožívat vlastní tvorbu a mít z ní radost – pozitivní zkušenost
- poznávání kulturních tradic
- rozvíjení poznávacích procesů
- poznání sebe sama v různých situacích.

Obsah činností

Činnosti v rámci mimoškolních aktivit

- zobrazování skutečnosti, využití předlohy i fantazie
- prostorové techniky
- výtvarné techniky
- tvorba dekorací, doplňků, dárků.

Očekávané výstupy

- pozitivní prožitek, uvolnění tenze
- zvládnutí nových technik, pracovních postupů
- aplikace a využití vlastní fantazie, kreativity.

Metody práce

Vysvětlování, předvádění, instruktáž, tvořivá dílna, napodobování, hry, skupinové práce, tvořivé dílny, práce a činnosti v přírodě, výtvarné experimenty, využití atmosféry.

Klíčové kompetence

Dítě, přiměřeně věku, podle svých schopností a dovedností:

- umí uvést nabyté poznatky do vzájemných souvislostí
- používá získané pracovní dovednosti, návyky v každodenních činnostech
- provádí pracovní činnosti a dodržuje pravidla bezpečnosti a ochrany zdraví při práci

- kooperuje ve skupině na různých činnostech.

14.4 Zájmové činnosti pohybově sportovní (tělesná výchova)

Výchovně vzdělávací cíle

- rozvíjen obratnosti, rozvíjení fyzické a psychické kondice
- rozvíjení týmové a skupinové spolupráce
- vedení k zdravému způsobu relaxace
- rozvíjení morálních vlastností a smysl pro fair-play
- rozvíjení volných vlastností
- kultivace emočního prožívání
- regulace vlastních negativních projevů chování
- přijímání odpovědnosti za vlastní rozhodování, chování a cítění
- překonávání překážek a řešení problémových situací.

Obsah činností

- sportovní hry a aktivity, využití tělocvičného náradí, posilovny
- sportovní aktivity na venkovním hřišti, v přírodě, míčové hry,
- zimní sporty - lyžování, bruslení
- relaxace v bazénu, využití dalších relaxačních metod
- turistické aktivity, on line bruslení, jízda na kole.

Očekávané výstupy

- rozvoj psychické a fyzické zdatnosti
- rozvoj smyslu pro řád, dodržování pravidel
- zklidnění, změna činností - odreagování se pohybovou aktivitou
- umět zvítězit – radost z úspěchu, pozitivní zkušenost
- umět prohrát - vyrovnání se s neúspěchem
- rozvíjení vytrvalosti a trpělivosti.

Metody práce

Hry a sportovní aktivity, individuální a skupinové sportovní činnosti, instruktáž, trénink, soutěže, návštěvy sportovních utkání.

Klíčové kompetence

Dítě, přiměřeně věku, podle svých schopností a dovedností:

- zvládá běžné životní situace a emocionální problémy, koriguje nepřizpůsobivé chování
- samostatně rozhoduje, zvažuje důsledky svého rozhodnutí, nese za ně zodpovědnost
- má odpovědný vztah ke svému zdraví, pečuje o fyzický rozvoj
- kooperuje ve skupině
- chápe funkci norem a pravidel
- schopno poskytnout pomoc v krizové situaci.

14.5 Zájmové činnosti taneční, hudební a dramatické (komunikace, společenská výchova)

Výchovně vzdělávací cíle

- rozvíjení hlasových a jazykových schopností
- rozvíjení pohybové improvizace
- rozvoj kreativity
- rozvoj rytmických dovedností
- odreagování a relaxace
- vytváření vztahu ke kulturním hodnotám
- rozvíjení komunikativních dovedností.

Obsah činností

- činnosti individuální i skupinové v mimoškolní výchově – hra na hudební nástroj, zpěv, poslech hudby
- účast na soutěžích a přehlídkách, příprava a nácvik na tyto aktivity
- návštěva kulturních programů - koncerty, divadlo

Očekávané výstupy

- používání hudebního nástroje
- správné držení těla
- odreagování, relaxace
- zvládnutí tanečních kroků a tanečních sestav
- rozvíjení smyslu pro rytmus.

Metody práce

Práce s textem, hudebním nástrojem, poslech hudby, zpěv, doprovod, modelové situace, dramatizace, rozhovory, hra.

Klíčové kompetence

Dítě, přiměřeně věku, podle svých schopností a dovedností:

- má odpovědný vztah ke svému zdraví
- pečuje o svůj fyzický a duševní rozvoj, je si vědomo důsledků nezdravého životního stylu
- funguje ve skupině, podílí se na skupinových činnostech - kooperuje ve skupině
- chápe odlišný způsob života jiných etnik, skupin a náboženství.

14.6 Zájmové činnosti společenskovední (sebevzdělávání, mravní výchova, občanská výchova, rodinná a sexuální výchova)

Výchovně vzdělávací cíle

- rozvíjení osobnosti dítěte, jeho chápání a vnímání světa
- rozvíjení slovní zásoby dítěte, myšlenkový a jazykový rozvoj
- utváření slušného a odpovědného chování v souladu s morálními zásadami a pravidly společenského chování
- respektování společenských pravidel
- rozvoj dovedností hodnotných pro partnerský život
- rozšiřování obzoru – poznání kulturních památek, tradic, zvyků
- orientace v okolí

- oproštění od předsudků v oblasti osobní, národní a občanské identity
- tolerance a ohleduplnost k jiným lidem, kulturám, duchovním hodnotám.

Obsah činností

Činnosti v jednotlivých zájmových aktivitách

- podpora individuální četby, skupinové práce odpovědného chování v souladu s morálními zásadami a pravidly
- prezentace činností na veřejnosti
- společná setkávání s různými skupinami lidí, besedy, diskuse
- exkurze, výlety na zajímavá místa
- návštěva divadelních a filmových představení.

Očekávané výstupy

- dodržování pravidel slušného chování, společenských pravidel
- rozvoj myšlení, vnímání a komunikativních dovedností
- rozšíření všeobecného přehledu
- rozvíjení týmové aktivity a spolupráce.

Metody práce

Poslech, práce s textem, knihou, pozorování, vyprávění, rozhovor, diskuse, modelové situace, zážitkové aktivity, exkurze, skupinové činnosti.

Klíčové kompetence

Dítě, přiměřeně věku, podle svých schopností a dovedností:

- vyhledává informace, chápe jejich smysl, dokáže je využít
- umí uvést věci do vzájemných souvislostí
- dodržuje zásady a pravidla chování, orientuje se v základních mravních hodnotách
- vnímá nejrůznější situace v zařízení i mimo něj, přemýšlí o příčinách a na základě zkušeností hledá adekvátní řešení
- výstižně, souvisle a kultivovaně formuluje své myšlenky v písemném i ústním projevu

- využívá získané komunikativní schopnosti k vytváření vzájemného vztahu k ostatním lidem
- využívá komunikační technologie
- respektuje odlišný způsob života jiných etnik, skupin a náboženství
- zvládá běžnou komunikaci v praktickém životě
- diskutuje vhodně volenou argumentací.

14.7 Zájmové činnosti přírodovědné (environmentální výchova, pracovní výchova)

Výchovně vzdělávací cíle

- prohlubování vědomostí o dění v přírodě
- rozvíjení poznávacích procesů
- utváření úcty k živé a neživé přírodě a zlepšení životního prostředí
- ochrana přírody a udržování životního prostředí ve svém okolí
- rozvíjení tvořivosti, citlivosti a vstřícnosti k řešení problémů životního prostředí
- prožívání přírody ve smyslu estetického cítění.

Obsah činností

Činnosti v rámci mimoškolních aktivit

- turistické a zátěžové aktivity
- využívání přírodních materiálů v tvorbě doplňků, dárků, výzdob
- pracovní aktivity na zahradě, ochrana přírody v blízkém okolí
- vycházky výlety do přírody, ZOO, botanické zahrady, parky, farmy.

Očekávané výstupy

- umí se chovat a pohybovat v přírodě
- rozlišuje základní druhy stromů
- rozlišuje základní druhy živočichů
- umí třídit odpad
- dokáže se postarat o úpravu životního prostředí ve svém okolí.

Metody práce

Pozorování, vysvětlování, názorné ukázky, instruktáž, besedy, pracovní aktivity na zahradě, ve volné přírodě, zážitkové metody, exkurze, výukové programy.

Klíčové kompetence

Dítě, přiměřeně věku, podle svých schopností a dovedností:

- projevuje pozitivní vztah k životnímu prostředí
- je si vědomo důsledků nezdravého životního stylu a závislostí
- používá získané základní pracovní dovednosti návyky v každodenních činnostech.

14.8 Sebeobslužné a organizační činnosti

Výchovně vzdělávací cíle

- získání a upevňování návyků a dovedností nezbytných pro optimální postavení člověka ve společnosti a jeho samostatné uplatnění v životě
- utváření hygienických návyků
- rozvoj sebeobslužných činností, dodržování zásad správného denního režimu
- rozvíjení orientace v sociálním prostředí
- respektování lidského života
- utváření slušného a odpovědného chování v souladu s morálními zásadami a pravidly společenského chování
- rozvoj komunikativních schopností a dovedností hodnotných pro partnerský život.

Obsah činností

- osobní hygiena
 - péče o osobní hygienu,
 - péče o svůj zevnějšek
 - důsledky špatné hygieny
 - udržování pořádku v osobních věcech
- oblékání a obouvání
 - výběr oděvu
 - šetrné zacházení s oděvem a obuví

- péče o oděv, prádlo a obuv
 - praní prádla a oděvů - ruční praní, obsluha pračky
 - užívání pracích prostředků
 - žehlení prádla a oděvů
 - drobné opravy prádla
- provoz domácnosti
 - nutná vydání na domácnost – přehled o výdajích
 - základní potřeby na provoz domácnosti
 - rodinný rozpočet, jeho plánování
 - hospodaření s kapesným
- úklid, údržba domácnosti a základní domácí práce
 - péče o ložní prádlo
 - úklid a údržba bytu, jednotlivých místností
 - úklid venkovních prostor
 - obsluha domácích spotřebičů
 - praní a čištění bytového textilu
- nemoc, ošetřování nemocného, životospráva
 - první pomoc, poskytování první pomoci
 - ošetření drobných poranění
 - příznaky běžných onemocnění
 - zásady a pravidla léčby běžných chorob, dodržování léčebného režimu
 - zásady používání léčiv
 - riziko infekčních onemocnění
 - negativní účinky návykových látek
 - pravidelné lékařské prohlídky
- rodinná a sexuální výchova
 - puberta a její projevy, pohlavní orgány
 - oplození, vývoj plodu
 - těhotenství a porod, péče o dítě

- význam lásky a sexuality
 - výběr partnera, manželství, rodičovství
 - funkční a nefunkční rodina
 - promiskuita, homosexualita, heterosexuality
 - pohlavně přenosné choroby
 - sexuální deviace
- základy vaření, příprava stravy
 - vybavení kuchyně, údržba
 - plánování jídelníčku, plánování nákupů, nákupy
 - druhy potravin, jejich využití a zpracování
 - praktické dovednosti - příprava stravy, pohoštění, studená kuchyně
 - zdravá výživa, negativní účinky nezdravé výživy
- společenské chování
 - chování ve společnosti- návštěva kina, koncertu, divadla
 - zásady stolování, chování u stolu, servírování pokrmů a nápojů
 - chování mezi vrstevníky
 - jednání na úřadech, vyřizování úředních záležitostí a praktických záležitostí
- doprava, cestování, telekomunikace, zásilky
 - telefonní hovor
 - jízdní a přepravní řády, vyhledání spojů
 - poštovní poukázky, zásilky, balíky
 - ochrana člověka za mimořádných okolností.

Očekávané výstupy

- samostatná a chtěná péče o pořádek a čistotu
- samostatnost v běžných sebeobslužných činnostech
- pozitivní vztah k hodnotám

- samostatnost při řešení osobních záležitostí v běžném společenském styku
- pozitivní a zodpovědný vztah ke zdraví
- zvládnutí vyřízení běžných záležitostí praktického života

Metody práce

Vysvětlování, předvádění, demonstrativní činnosti, besedy. Zapojení dětí především do praktických činností a aktivit k získání dovedností (cvičná kuchyně, pomoc při opravách, úklidových pracech,..)

Klíčové kompetence

Dítě, přiměřeně věku, podle svých schopností a dovedností:

- používá získané pracovní dovednosti a návyky v každodenních činnostech
- umí uvést věci do vzájemných souvislostí
- provádí pracovní činnosti a dodržuje pravidla bezpečnosti a ochrany zdraví při práci
- má odpovědný vztah ke svému zdraví, pečuje o svůj fyzický a duševní rozvoj, je si vědomo důsledků nezdravého životního stylu a závislostí
- vnímá nejrůznější situace, přemýšlí o příčinách a na základě zkušenosti hledá adekvátní řešení
- chápe funkci zákonů a společenských norem, zná svá práva a povinnosti
- respektuje odlišný způsob života jiných etnik, náboženství a skupin
- zvládá běžnou komunikaci s úřady
- je schopno poskytnout pomoc v krizové situaci.

14.9 Reedukační činnosti

Výchovně vzdělávací cíle

Výchovně vzdělávací činnost směřuje k:

- poznání sebe sama v různých situacích
- regulaci vlastních negativních projevů chování, kultivaci emočního prožívání
- potlačování citových stavů a překonávání překážek a obtíží
- rozvíjení volných vlastností

- formování postojů a orientaci v mezilidských vztazích
- oproštění od předsudků v oblasti osobní, národnostní a občanské identity, respektování identity druhých
- konstruktivnímu zvládnutí konfliktů a agresivity
- překonávání překážek a řešení problémových situací
- budování důvěry a vytváření vztahu
- prohlubování dovedností potřebných k sebepoznání a sebehodnocení
- vyhledávání kompromisů
- přijímání odpovědnosti za vlastní rozhodnutí, jednání, cítění a chování
- utváření adekvátního sebevědomí.

Obsah činností

Běžné každodenní činnosti nejrůznějšího charakteru

- režimové aktivity, rekreační i zájmové činnosti
- denní reflexe a sebehodnocení, komunitní sezení
- skupinové činnosti a aktivity
- individuální práce s dětmi, práce se skupinou (psycholog, etoped)
- aktivní sociální učení.

Očekávané výstupy

- nácvik dovedností potřebných pro efektivní vzorce chování
- zvládnání konfliktů a náročných životních situací
- vytváření vhodných vzorců chování
- stimulace, motivace, organizace chování
- snižování obranných postojů
- modelové vytváření vhodných podnětů a situací.

Metody práce

Nastavená pravidla pro systém hodnocení a sebehodnocení dětí, vysvětlování, pohovory, práce se skupinou - zážitkové metody skupinové práce, zátěžové akce, hry, besedy, komunitní sezení.

Klíčové kompetence

Dítě, přiměřeně věku, podle svých schopností a dovedností:

- orientuje se v mezilidských vztazích, uvědomuje si zpětnovazebný vliv svého chování na okolí
- rozpozná nevhodné a rizikové chování a uvědomuje si jeho možné důsledky
- zvládá běžné životní situace a emocionální problémy, koriguje nepřizpůsobivé chování
- dodržuje zásady a pravidla chování, orientuje se v základních mravních hodnotách
- funguje ve skupině, podílí se na společných činnostech, kooperuje ve skupině
- vnímá nejrůznější situace v zařízení i mimo něj, přemýšlí o příčinách a na základě zkušeností hledá adekvátní řešení
- postihuje problém, snaží se nalézat a formulovat možnosti jeho řešení a uplatnit je v praxi
- samostatně rozhoduje a zvažuje důsledky svých rozhodnutí, nese za ně zodpovědnost
- diskutuje vhodně volenou argumentací
- chápe funkci zákonů a společenských norem, zná svá práva a povinnosti
- schopnost poskytnout pomoc v krizové situaci.